

Sygn. akt I PK 209/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa G. D.
przeciwko [...] Bankowi [...] w S.
o odszkodowanie i odprawę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 kwietnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 25 lutego 2016 r., sygn. akt V Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 945
(dziewięćset czterdzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 25 lutego 2016 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 30 września 2015 r. i zasądził od pozwanego [...] Banku [...] w S. na rzecz powódki G. D. kwotę 7.402,50 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie warunków pracy oraz kwotę 4.935 zł tytułem odprawy pieniężnej i orzekł o zwrocie kosztów procesu za drugą instancję.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną pozwanego Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: 1/ art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. i art. 42 § 1 k.p. oraz 2/ art. 8 ust. 1 pkt 2 w związku z

art. 10 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1474). Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano jej oczywistą zasadność będącą konsekwencją wadliwego zastosowania przez Sąd Okręgowy art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. i uwzględnienia zarzutu powódki, jakoby wręczone jej wypowiedzenie zmieniające, polegające na zaproponowaniu powódce nowego miejsca pracy w oddziale banku w P., jest nieuzasadnione i oparte na nierzeczywistej przyczynie. Pozwany zmuszony był do wręczenia przedmiotowego wypowiedzenia zmieniającego z uwagi na likwidację obsługi przez Bank [...] Urzędu Skarbowego w K., na rzecz którego powódka w znacznej części świadczyła pracę. Likwidacja punktu kasowego była zatem rzeczywistą i uzasadnioną przyczyną wręczenia powódce wypowiedzenia zmieniającego w zakresie miejsca pracy. Ponadto, w ocenie skarżącego, Sąd Okręgowy wadliwie zastosował art. 8 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 10 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, przez przyjęcie, że wypowiedzenie powódce warunków pracy nastąpiło wyłącznie z przyczyn dotyczących pracodawcy, podczas gdy do rozwiązania umowy o pracę doszło na skutek nieuzasadnionej odmowy przyjęcia przez powódkę zaproponowanych jej nowych warunków pracy, co spowodowało, że powódka przyczyniła się do rozwiązania z nią stosunku pracy. Zatem wykładnia wskazanych przepisów dokonana została sprzecznie z aktualną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o odrzucenie skargi lub o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej

analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skarżący nie spełnił warunków stawianych w orzecznictwie Sądu Najwyższego powołanej przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Chybiona jest bowiem teza o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

W przedmiotowej sprawie istota problemu sprowadza się do pytania o prawdziwość i zasadność podanej przez pozwanego przyczyny wypowiedzenia powódce warunków pracy w zakresie miejsca pracy. W tej materii Sąd odwoławczy ustalił, że stałym miejscem pracy powódki był Oddział Banku w K. (w ramach którego zdecydowaną większość czasu pracowała ona w F. przy ulicy L., a nie punkt kasowy w [...] Urzędzie Skarbowym w K., do którego to punktu powódka była jedynie delegowana i to wyjątkowo. Likwidacji uległo w rzeczywistości stanowisko pracy K. K., która we wspomnianym punkcie kasowym pełniła czynności kasjerskie. Konkludując Sąd drugiej instancji stwierdził, że wskazana przez pracodawcę przyczyna wypowiedzenia zmieniającego była nierzeczywista. Dokonana ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. mieszczą się w granicach uznania sędziowskiego. Wywody skarżącego stanowią zaś polemikę z zaprezentowaną w uzasadnieniu

zaskarżonego wyroku oceną dowodów i wynikającymi z niej ustaleniami faktycznymi, co zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Ponadto wbrew podnoszonym przez skarżącego argumentom, Sąd Okręgowy prawidłowo zastosował art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Ustawa ta znajduje również zastosowanie do wypowiedzenia zmieniającego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2007 r., III BP 5/07, OSNP 2008 nr 13-14, poz. 188). Przy czym rozwiązania stosunku pracy w znaczeniu, jakim operują nim unormowania wskazanej ustawy, nie można utożsamiać z samym formalnym skutkiem oświadczenia pracodawcy o wypowiedzeniu zmieniającym. Konieczne jest dokonanie oceny, czy w danym stanie faktycznym zmierza ono, zgodnie z naturą tej czynności, do kontynuacji stosunku pracy (po zmodyfikowaniu jego treści), a jedynie odmowa przyjęcia przez pracownika zaoferowanych warunków pracy i/lub płacy powoduje rozwiązanie tego stosunku, czy też treść i okoliczność złożenia propozycji nowych warunków uzasadniają twierdzenie, że celem pracodawcy było zwolnienie pracownika (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2016 r., II PK 281/15, LEX nr 2200601). Aktualne jest stanowisko judykatury, zgodnie z którym rozwiązanie stosunku pracy wskutek odmowy przyjęcia przez pracownika zaoferowanych mu w wypowiedzeniu zmieniającym warunków pracy i płacy, nie wyklucza jego prawa do odprawy pieniężnej z art. 8 tej ustawy, jeśli zaproponowane warunki dalszego zatrudnienia istotnie odbiegają od dotychczasowych, a ich odrzucenie jest obiektywnie usprawiedliwione (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2016 r., II PK 281/15, LEX nr 2200601; z dnia 16 listopada 2000 r., I PKN 79/00, OSNAPiUS 2002 nr 10, poz. 240 oraz z dnia 4 lipca 2001 r., I PKN 521/00, OSNP 2003 nr 10, poz. 244). Taka zaś sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie. Sąd Okręgowy ustalił bowiem, że zaproponowane powódce nowe miejsce pracy było trudne do zaakceptowania, z uwagi na znaczne jego oddalenie od miejsca zamieszkania powódki i duże utrudnienia komunikacyjne. W tej sytuacji nie można zasadnie stawiać tezy o współprzyczynieniu się pracownika do rozwiązania stosunku pracy wskutek nieprzyjęcia zaoferowanych przez pracodawcę warunków pracy. Wbrew zarzutom skarżącego, zaprezentowana w motywach zaskarżonego wyroku

wykładnia przepisów prawa pozostaje zatem w zgodzie z poglądami judykatury.

Reasumując wobec niewykazania istnienia powołanej w skardze kasacyjnej przesłanki przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

I.n